

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

Investește în oameni!

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Proiect cofinanțat din Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 - 2013

Axa prioritară: 2 "Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii"

Domeniul major de intervenție: 2.1 "Tranziția de la școală la viață activă"

Titlul proiectului: „Construiește-ți o carieră de succes!”

Numărul de identificare al contractului: POSDRU/161/2.1/G/136675

Beneficiar: Universitatea POLITEHNICA din București

TRANZIȚIA DE LA SCOALA LA VIAȚA ACTIVA

*Studiile efectuate au aratat ca tranzitia de la scoala
la locul de munca este facilitata de un sistem de
ucenicie, care garanteaza o calitate ridicata a
invatarii la locul de munca*

Studiu de caz - Belgia

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din București

Investește în oameni!

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Proiect cofinanțat din Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 - 2013

Axa prioritară: 2 "Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii"

Domeniul major de intervenție: 2.1 "Tranziția de la școală la viață activă"

Titlul proiectului: „Construiește-ți o carieră de succes!”

Numărul de identificare al contractului: POSDRU/161/2.1/G/136675

Beneficiar: Universitatea POLITEHNICA din București

Tranziția de la școală la viața activă în Belgia analiză și soluții

In Belgia, un tanar cu studii superioare se angajează in medie in 3 ani de la absolvire	Pag 3
Dezavantajul salariului minim ridicat	Pag 4
Miza absolvenților cu studii superioare- contracte de munca pe perioada nedeterminata	Pag 5
Costul pentru angajarea unui tânăr in Belgia este printre cele mai ridicate in tarile OCDE	Pag 8
Salariu minim garantat de guvern – doar pentru absolvenții de studii superioare	Pag 8
Firmele - reticente in a oferi joburi studenților	Pag 10
Sistemul de ucenicie faciliteaza tranzitia de la scoala la viata activa	Pag 12
Indemnizatia de somaj pentru absolventi dupa o „perioada de integrare” de un an	Pag 14
Politici active privind piata muncii (PAPM)	Pag 16
Recomandări de politica anti-somaj	Pag 19
Date statistice privind somajul în randul tinerilor din Belgia comparativ cu media UE	Pag 23
Surse bibliografice	Pag 28

UNIUNEA EUROPEANA

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

In Belgia, îmbinarea muncii cu studiile este un fenomen neobișnuit. Elevii din platforma profesionala pot intra in sistemul educațional part-time începând cu 16 ani, dar in 2008, doar 3 % dintre tinerii cu vârste cuprinse între 15 și 29 ani au combinat studiile cu munca, in timp ce acest procent era de 12% in UE. In Tarile de Jos, este chiar de 35 % . Mai mult decât atât, studenții part-time au mai multe dificultăți în a găsi locuri de muncă in aceasta perioadă, deoarece, din cauza imaginii negative mentionate mai sus, firmele sunt reticente in a oferi locuri de munca pentru acesti studenti.

Cu toate acesta, numeroase studii au aratat ca tranzitia de la scoala la locul de munca este mult facilitata de un sistem de ucenicie, care garanteaza o calitate ridicata a invatarii la locul de munca. Cu toate acestea, experienta internationala arata ca sistemele pot fi puse in aplicare cu succes numai daca exista un sprijin institutional semnificativ si sunt acceptate de catre marii actori. Angajatorii ar trebui sa fie integrati pe deplin in elaborarea si punerea in aplicare efectiva a unor astfel de sisteme pentru a garanta ca programele de formare sunt in concordanta cu nevoile viitoare. Mai mult decat atat, un sistem de certificare a competentelor trebuie sa fie elaborat ca sa se asigure ca lucratorii tineri pot aprecia, de asemenea, competenta dobandita in alte firme decat cele in care au fost dobandite aceste competente.

UNIUNEA EUROPEANA

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

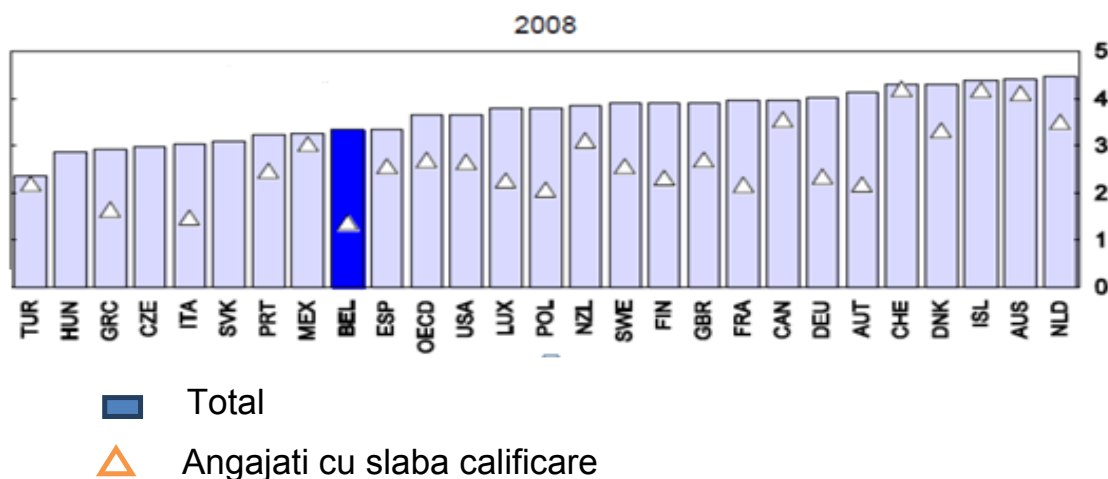
Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

A. In Belgia, un tânăr cu studii superioare se angajează în medie în 3 ani de la absolvire

Într-o perioadă de cinci ani după absolvire, tinerii belgieni au o medie de 3 ani în care sunt efectiv angajați. Acest lucru este sub media OECD (Organizația Internațională de Ajutorare a Guvernelor) care este de aproximativ 3,5 ani. Cu toate acestea, tinerii cu un nivel scăzut de pregătire sunt angajați aproximativ un an din acești 5 ani după absolvire. Spre comparație, situația din celelalte țări membre UE se poate observa în Figura 1.

În Belgia, tinerii migranți sunt, de asemenea, mult mai afectați decât în alte țări europene având în vedere că discriminarea este un factor important.

Figura 1: Numarul de ani în care tinerii sunt angajați în primii 5 ani după terminarea/parasirea școlii

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

B. Dezavantajul salariului minim ridicat

În Belgia, angajații sunt protejați de un sistem legislativ care le oferă un salariu minim ridicat și o vastă protecție de ocupare a forței de muncă. Cu toate acestea, studiile științifice referitoare la acest subiect demonstrează că, în general, impactul legislației asupra ratelor somajului global este slab, efectul asupra ocupării forței de muncă fiind unul negativ.

Principala explicație a acestui rezultat este că legislația privind ocuparea forței de muncă are două efecte opuse. Pe de o parte, ea tinde să reducă rata de somaj prin protejarea celor care muncesc deja iar, pe de altă parte, având în vedere că firmele devin mult mai precaute în ceea ce privește angajarea de nou personal, anticipând viitoare costuri aferente fluxului forței de muncă, tinde să determine scăderea numărului celor care se angajează după perioada de somaj.

Aceste efecte se pot, în principiu, compensa reciproc. Pe de altă parte, există dovezi clare că legislația privind ocuparea forței de muncă are ca efect înrăutățirea integrării pe piața de muncă a grupurilor care sunt cele mai supuse problemelor de (re -) integrare pe piața muncii, cum ar fi tinerii, femeile și șomerii.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

C. Miza absolvenților cu studii superioare - contracte de muncă pe perioada nedeterminată

In Belgia, legislatia privind ocuparea fortei de munca este foarte stricta in ceea ce priveste contractele pe durata nedeterminata, generand astfel angajatorilor tendinta de a utiliza contractele temporare de munca ca o metoda de selectie a unor viitori angajati cu contracte pe durata nedeterminata si, astfel, sa gestioneze fluctuatiile cererii de piata. Acest lucru risca sa segmenteze piata fortei de munca intr-un segment primar de locuri de munca pe termen lung si un segment secundar, in care angajatii de tranzit sa fie angajati pe termen scurt, eventual cu perioade in care nu isi pot gasi de lucru.

In Belgia, contractele temporare par a fi, totusi, utilizate relativ mai putin decat in alte tari europene (a se vedea Figura 2). Doar aproximativ 30% din tinerii angajati sunt angajati cu contracte temporare. Aceasta medie este considerabil mai mica decat media europeana de 40%. Mai mult decat atat, aceasta pondere se mentine in Belgia de aproape cinci ani (printre cele mai mari in OCDE), fiind chiar mai mica in randul angajatilor adulti, astfel rezultand ca ocuparea fortei de munca temporara in Belgia este mai raspandita in randul tinerilor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

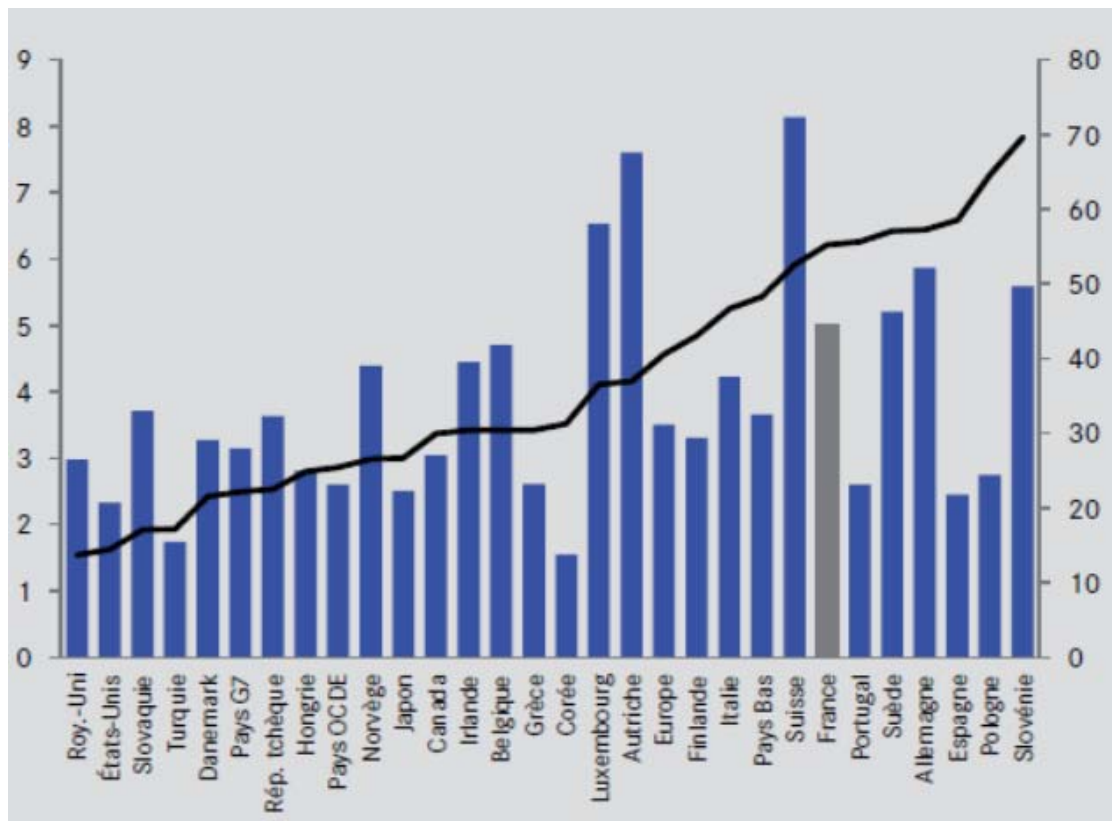

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

Figura 2: Incidenta contractelor pe durata determinata in randul tinerilor

- Tineri/adulți de 15-24/25-59 ani angajați temporar
- ／ Tinerii de 15-24 ani angajați temporar

In anul 2012, a fost realizat un studiu pe un eșantion de 15.000 de șomeri din rândul tinerilor care au terminat școala in Belgia care a demonstrat ca marea majoritate a locurilor de munca cu contracte pe perioada determinata reprezintă oportunități de trecere la locuri de munca de lunga durata. Prin acceptarea unui loc de munca pe perioada determinata in locul continuării căutării unui job pe durata

UNIUNEA EUROPEANA

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

nedeterminata, creste probabilitatea de a ocupa un post cu contract nedeterminat, in termen de 2 ani, cu 13.4 % in cazul barbatilor si cu 9,5 % in cazul femeilor. Cu toate acestea, aceasta concluzie trebuie nuanzata, avand in vedere ca printre cei care ocupa locuri de munca de scurta durata, 40% au, de fapt, mai putine sanse de a ocupa un loc de munca pe lunga durata. Mai mult decat atat, tinerii cu o educatie ridicata accepta intr-un procent foarte redus locuri de munca pe durata determinata.

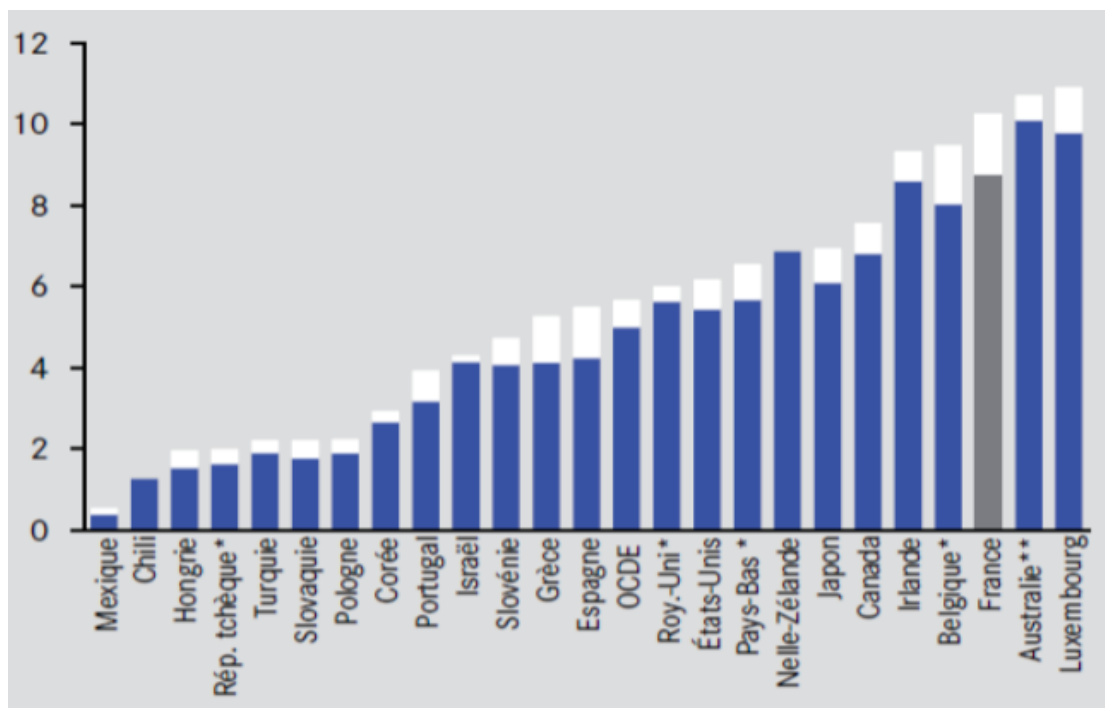

Figura 3: Costurile salariale pe ora (in euro) pentru un tânăr de 20 de ani angajat care lucreaza avand salariul minim garantat in tarile membre ale OCDE in care un salariu minim este in vigoare – 2010

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

D. Costul pentru angajarea unui tânăr de 20 de ani in Belgia este printre cele mai ridicate in tarile OCDE

In Figura 1 am ilustrat ca, in Belgia, tranzitia de la scoala la locul de munca pentru tinerii cu un nivel scazut de educatie este extrem de grea. Asa cum am mentionat, legislatia privind protectia ocuparii fortei de munca nu este motorul principal al acestei tranzitii dificile, salariile minime ridicate fiind mai mult o cauza.

Figura 3 arata ca, printre tarile in care un salariu minim este impus de lege, costul de angajarea a unui tanar de douazeci ani in Belgia este printre cele mai ridicate din tarile OCDE. Mai mult decat atat, aceasta cifra subestimeaza nivelul real al costurilor salariale, deoarece se bazeaza pe salariul minim legal. In Belgia in cele mai multe sectoare se negociaza un salariu minim mai mare, in anul 2007 media fiind cu 17% mai mare decat salariul minim legal.

E. Salariu minim garantat de guvern – doar pentru absolventii de studii superioare

Din moment ce in Belgia legislatia privind ocuparea fortei de munca este stricta doar pentru anagajatii cu studii superioare, se poate impiedica, in principal, tranzitia de la scoala la locul de munca a tinerilor mai educati, si nu atat de mult a celor cu un nivel scazut scazut de

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

pregatire. Aceasta discriminare in legislatie este in prezent obiectul a mai multor controverse si dezbateri, putand facilita tranzitia de la scoala la locul de munca a celor cu studii superioare, dar marind riscurile in cazul celor cu un nivel scazut de pregatire.

Pentru integrarea pe piata muncii a tinerilor cu nivel scazut de calificare salariul minim ridicat este o problema majora in Belgia deoarece aceasta ridica costurile salariale peste productivitate, ceea ce face ajunge sa fie neprofitabil pentru angajatori sa angajeze tinerii cu un nivel scazut de pregatire.

Aceasta inseamna ca salariul minim se va aplica pentru tinerii angajati sub 21 de ani, crescand in mod dramatic costurile lor salariale. Mai mult decat atat, avand in vedere nivelul foarte ridicat al salariului minim in Belgia, acest lucru nu va fi suficient. Fie salariul minim ar trebui sa fie redus sau, in cazul in care acest lucru nu este acceptat social, costurile salariale ar trebui sa fie reduse structural la salariile mici. Numeroase studii au aratat ca reducerea costurilor fortei de munca creeaza mai multe locuri de munca, cu atat mai mult cu cat reducerea este orientata spre salariile mici, aproape de salariul minim pe economie.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

F. Firmele - reticente in a oferi joburi studentilor

In Belgia, sistemul educational este organizat in functie de diferitele comunitati lingvistice, adica flamanda si franceza. Cu toate acestea, sistemele de invatamant din aceste comunitati au o serie de caracteristici comune. Invatamantul obligatoriu incepe de la varsta de sase ani si se termina la optsprezece ani, 10 mai tarziu decat in cele mai multe tari din OCDE.

Patru platforme mari se pot distinge: general, tehnic, profesional si arte. Platforma generala pregateste in mod expres invatamantul superior. Acest lucru poate fi introdus dupa sase ani de invatamant secundar de succes. Platforma profesionala ii pregateste pe tineri direct pentru o profesie in piata fortei de munca, in timp ce celelalte doua platforme au obiective mixte. Sistemul de urmarire are, implicit, o ordine ierarhica si contine un numar mare de sub-platforme. Ordonarea ierarhica a fost etichetata drept "cascada-sistem", deoarece multi elevi incepand de pe la platformele "superioare" sunt obligati sa se reorienteze catre un nivel inferior la sfarsitul unui an de scolarizare. O consecinta este ca elevii nu ajung in platformele tehnice si vocationale ca o alegere deliberata, ci mai degraba ca un rezultat de reorientare fortata, dupa esecul intr-o platforma care oferea mai multe oportunitati. Prin urmare, platformele tehnice si profesionale atrag mai mult elevii cu abilitati scazute.

In Belgia, imbinarea muncii cu studiile este un fenomen neobisnuit. Elevii din platforma profesionala pot intra in sistemul

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

educational part-time incepand cu 16 ani, dar in 2008, doar 3 % dintre tinerii cu varste cuprinse intre 15 si 29 ani au combinat studiile cu munca, in timp ce acest procent era de 12% in UE. In Tarile de Jos, este chiar de 35 % . Mai mult decat atat, studentii part-time au mai multe dificultati in a gasi locuri de munca in aceasta perioada, deoarece, din cauza imaginii negative mentionate mai sus, firmele sunt reticente in a oferi locuri de munca pentru acesti studenti.

Intre comunitatile flamanda si franceza exista diferente de integrare pe piata muncii, aceste diferente provenind si din faptul ca Comunitatea franceza cuprinde o fractiune mai mare de elevi din familii de migranti.

Mai mult decat atat, exista diferente semnificative intre sexe. Femeile tinere sunt mult mai dezavantajate pe piata fortei de munca - ratele de ocupare sunt mai mici iar criza economica a avut un impact negativ mai puternic asupra situatiei lor.

Flandra este un performer de top in toate cele trei aptitudini care sunt evaluate: citire, matematica si stiinte. Cu toate acestea, exista o problema de o anumita ingrijorare, deoarece punctajele sunt in scadere. Mai mult decat atat, performanta educationala este foarte segmentata in functie de originea sociala. S-a demonstrat ca in 2011 unul din zece elevi parasea invatamantul secundar fara continuarea acestuia (Programul National de Reforma Belgia 2013).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

G. Sistemul de ucenicie faciliteaza tranzitia de la scoala la viata activa

Numeroase studii au aratat ca tranzitia de la scoala la locul de munca este mult facilitata de un sistem de ucenicie, care garanteaza o calitate ridicata a invatarii la locul de munca. Cu toate acestea, experienta internationala arata ca sistemele pot fi puse in aplicare cu succes numai daca exista un sprijin institutional semnificativ si sunt acceptate de catre marii actori. Angajatorii ar trebui sa fie integrati pe deplin in elaborarea si punerea in aplicare efectiva a unor astfel de sisteme pentru a garanta ca programele de formare sunt in concordanta cu nevoile viitoare. Mai mult decat atat, un sistem de certificare a competentelor trebuie sa fie elaborat ca sa se asigure ca lucratorii tineri pot aprecia, de asemenea, competenta dobandita in alte firme decat cele in care au fost dobandite aceste competente.

Avand in vedere similitudinile dintre sistemele flamand si francez, reformele ar trebui sa fie similare in ambele sisteme educationale.

Solutiile pentru perfectionarea sistemului ar putea fi:

1. remedieri ale actului educational in timpul anului scolar si sprijinirea profesorilor pentru a preda cursuri cu niveluri diverse de atins;
2. stimularea invatarii la locul de munca prin integrarea in mod expres a unor parteneri sociali ca actori pe piata fortei de munca in proiectarea reformei de scolarizare;

UNIUNEA EUROPEANA

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

3. elaborarea unui sistem de certificare a invatarii plasate la locul de munca, astfel ca abilitatile obtinute intr-o firma sa poata fi evaluate intr-o alta.

Aceasta lista de remedii cheie este in conformitate cu recenta politica a OCDE (2012, 2013). In Flandra recomandarile de politica mentionate mai sus au stat la baza reformei scolare pe parcursul ultimilor ani. Chiar daca la data de 04 iunie 2013 guvernul flamand a aprobat acest plan, cu o punere in aplicare oficiala planificata pentru 2016, opozitia politica din Flandra, a facut ca aplicarea acesteia sa fie nesigura si nu se stie daca va mai putea fi adoptata. Mai mult decat atat, in versiunea actuala a planurilor de invatamant a fost introdusa si optiunea de renuntare la scoala. In plus, scolile vor fi recompensate financiar daca urmeaza liniile directoare ale reformei. Prin urmare, sustinatorii reformei afirma ca va fi dificil ca aceasta sa fie blocata. In ciuda performantelor mai putin favorabile a sistemului educational, reformele intreprinse in cadrul Comunitatii Franceze sunt mai fragmentate decat cele din Flandra. Cel mai important este sistemul de certificare si integrare a angajatorilor in proiectarea educatiei. Este urgent sa se intreprinda o reforma structurala la nivel mondial.

H. Indemnizatia de somaj pentru absolventi dupa o „perioada de integrare” de un an

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

Spre deosebire de multe alte tari, in Belgia un absolvent are dreptul de a beneficia de somaj, chiar daca nu are nicio experienta de munca. Cu toate acestea, absolventii beneficiaza de acest drept doar dupa o "perioada de integrare" de un an (din 2012; anterior termenul fiind de noua luni). In aceasta perioada tinerii absolventi au dreptul la o indemnizatie, platita la nivel municipal dar conditionata de semnarea unui "contract de integrare". Nivelul indemnizatiei depinde de varsta si situatia familiala. Pentru tinerii peste 18 ani nivel lunar al indemnizatiei variaza in prezent intre 417 € si 1084 € pentru coproprietari, cu sau fara persoane in intretinere. Avand in vedere ca cei mai multi tineri inca locuiesc la parintii lor, nivelul inferior se aplica in cele mai multe cazuri. Inainte de 2012 toate persoanele care corespundeau cerintelor aveau dreptul la aceste indemnizatii pentru o perioada nedeterminata. Din ianuarie 2012, coproprietarii au dreptul la indemnizatie doar pentru o perioada de maxim trei ani. Pentru ceilalti absolventi, acest termen de trei ani incepe sa se calculeze de la varsta de 30 de ani.

Incepand cu anul 2004 modul in care beneficiarii indemnizatiilor isi cauta locuri de munca este monitorizat, fiind aplicate sanctiuni in caz de nerespectare. Sanctiunile sunt mult mai dure decat in alte tari, dar frecventa de monitorizare este foarte scazuta in conformitate cu standardele internationale.

Pentru cei care au sub 25 de incercari de angajare, aceste incercari nu sunt evaluate inainte de 15/21 de luni de somaj iar in cazul in care cerintele sunt indeplinite, urmatoarea evaluare are loc 12 sau 14

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

luni mai tarziu. Incepand cu luna august 2012, guvernul a intensificat monitorizarea cautarii locurilor de munca pentru elevii care abandoneaza scoala. Monitorizarea beneficiarilor de indemnizatie este realizata la fiecare sase luni.

In aprilie 2013, Ministerul ocuparii fortei de munca a anuntat ca eforturile de cautare a locurilor de munca a celor care parasesc scoala si beneficiaza de somaj timpuriu in anul universitar 2012-2013 vor fi monitorizate intre luna a 7-a si luna a 11-a a perioadei de integrare. In cazul unei evaluari negative, elevii care abandoneaza scoala vor avea dreptul de a beneficia de indemnizatie doar pentru inca sase luni, in cazul in care, la acel moment, acestia indeplinesc cerintele de cautare de locuri de munca.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOS DRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

I. Politici active privind piata muncii (PAPM)

In Belgia, ajutoarele sociale si schema asociata de monitorizare a modului de cautare de locuri de munca sunt organizate la nivel national, in timp ce PAPM sunt de competenta autoritatilor regionale. O parte din PAPM (de exemplu, subventiile de recrutare) sunt, cu toate acestea, inca in curs de a fi transferate de la nivel national.

In urma recomandarilor UE, in toate cele trei regiuni (Bruxelles, Flandra si Valonia) Serviciul Public Regionala de Ocupare a Fortei de Munca (SPROFM) este, in prezent, in contact cu tinerii someri foarte devreme in perioada somajului: tinerii cu varsta sub 25 de ani sunt contactati cam la o luna dupa inregistrare si pana in luna a 4-a toti tinerii someri sunt invitati la o intalnire cu un consilier. In cazul in care tanarul nu are capacitatea de a-si gasi singur un loc de munca, un plan de actiune este elaborat pentru nevoile lui, adaptandu-se dupa nevoi formarea profesionala, consilierea sau asistenta la cautarea de locuri de munca.

In 2012, Guvernul federal, precum si cele regionale au luat deja unele masuri. Astfel, Guvernul federal a actionat pentru a furniza 10.000 de stagii subventionate pentru tinerii care parasesc sistemul de invatamant, fara o diploma de invatamant secundar. Aceste planuri sunt puse in aplicare in stransa colaborare cu diferite regiuni. Resursele sunt de asemenea folosite pentru a creste reducerile existente ale

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

contributiilor la asigurările sociale pentru tinerii solicitanți de locuri de muncă cu calificare redusă. În general, intensitatea și tipul de sprijin variază în funcție de profilul de risc al solicitanților de locuri de muncă. S-a optat pentru un rapid follow-up a solicitanților cu un nivel scăzut de calificare, pentru a evita somajul de lungă durată și de a rezolva neconcordanțele de competențe.

În Flandra, un astfel de follow-up este implementat prin Acordul de carieră 2012-2014. În toate regiunile sunt luate măsuri pentru a subvenționa parțial salariile și contribuțiile sociale pentru stagii profesionale individuale. Se fac eforturi pentru a stimula antreprenoriatul și autoocuparea forței de muncă, de exemplu prin "Planul Airbag" în Valonia care oferă sprijin financiar pentru inițiativele de autoocupare a forței de muncă lansate pentru persoanele sub 30 sau peste 50 de ani. În Flandra, Agenția flamandă pentru Antreprenori (SYNTRA) oferă tinerilor formare pentru a sprijini dezvoltarea lor ca antreprenori.

La nivel federal, au fost investiți circa 1,3 miliarde de euro până la sfârșitul anului 2011 în toate măsurile aflate în curs de aplicare iar la nivelul regiunilor finanțarea FSE este utilizată pentru a sprijini o varietate de măsuri axate pe tineri.

Pentru a combate și preveni somajul în rândul tinerilor, Belgia a identificat patru priorități cheie: îmbunătățirea stimulentei pentru tinerii someri; sprijinirea antreprenoriatului; investirea în formarea profesională și în stagii de pregătire în cadrul companiilor; asigurarea unui follow-up

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

si orientarea tinerilor solicitanti de locuri de munca de catre serviciile regionale de ocupare.

Incepand cu ianuarie 2013 a fost lansat un plan de actiune coordonat la nivel national si consolidat la nivel regional. Acest plan ii vizeaza pe cei care abandoneaza scoala si pe absolventii cu cel mult o diploma de invatamant secundar, grupuri ce se confrunta cu dificultati grave in tranzitia de la scoala la locul de munca (a se vedea figura 1). Acesta are ca scop sa ofere mai multe oportunitati de invatare la locul de munca. Concret, elevilor care abandoneaza scoala din grupul tinta mentionat mai sus le sunt oferite, din a sasea luna de somaj, stagii de ucenicie full-time, de la trei la sase luni. Participantii au dreptul la o indemnizatie zilnica (27 euro) platita de catre Agentia Federala de Somaj (AFS). Angajatorul plateste o compensatie lunara de 200 euro.

Nu in ultimul rand, in prezent, guvernul federal incearca sa ajute somerii sub forma de subventii de recrutare acordate angajatorilor (in sensul de a reduce contributiile sociale pe care acestia trebuie sa le plateasca la stat, precum si o indemnizatie suplimentara) si a unui bonus la salariu pentru lucratorii cu salarii mici (din nou, prin reducerea contributiilor sociale ce trebuie platite de angajator). In acordul actual al guvernului federal se prevede ca bugetul acestor subventii de recrutare vizate este transferat catre regiuni, aceasta fiind o oportunitate buna pentru reforme.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

O parte din aceste subventii de recrutare sunt in prezent directionate catre tineri. Durata si valoarea acestor subventii scade proportional cu nivelul de educatie (trei nivele) si creste cu durata de somaj scurs (praguri la un an). Firmele care angajeaza victimele abandonului scolar (si recent inclusiv tineri cu educatie medie) au dreptul la o subventie de la intrarea in somaj. Nivelul subventiei scade odata cu mandatul si este limitat in timp (maxim intre 16 si 48 luni).

J. Recomandari de politica anti-somaj

Dupa cum am mentionat, in Belgia somajul in randul tinerilor este in esenta o problema de integrare pe piata fortei de munca a celor care abandoneaza timpuriu scoala sau au un nivel scazut de educatie. Prin urmare, urmatoarele reforme ar putea fi propuse pentru acest grup:

1. Consiliere mai intensiva pentru victimele abandonului scolar

In primul rand, planul de actiune lansat recent pentru oferirea de stagii de ucenicie tinerilor slab educati este un pas in directia cea buna dar ar trebui sa fie consolidat cu sedinte mai intense sau mai dese de orientare pe piata muncii. Cercetarile academice desfasurate au aratat ca doar educatia cu scop de remediu facuta de timpuriu si in mod intens si de durata, dublata de experienta de munca anume ghidata poate ajuta. In plus, consilierea ar trebui sa fie mai bine orientata pentru acest grup, in loc de a incerca sa se orienteze catre toti tinerii aflati in somaj. Cercetarile au aratat ca programele specifice pentru tineri sunt

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

mai puțin eficiente decât cele care nu sunt direcționate către tineri, probabil pentru că o mare parte din tineri ar putea găsi un loc de muncă fără nici un ajutor.

2 . Ajutoare sociale timpurii, monitorizarea mai frecventă, sancțiuni mai mici

O soluție ar fi plata elevilor care abandonează școala la un nivel relativ scăzut de ajutor social (aproximativ 400 euro), timpuriu în intrarea în somaj. Pentru cei care au nevoie, acest ajutor forfetar poate fi suplimentat de ajutorul social. Efortul de căutare de locuri de muncă ar fi monitorizat pe baza de rapoarte scrise, care urmează să fie preluate lunar. Un esantion aleatoriu al acestor rapoarte lunare ar trebui să fie verificat cu minuțiozitate. În caz de nerespectare, ar trebui trimisă o invitație, pentru a se elabora un plan de acțiune cu obiective clar definite. Acest plan de acțiune ar trebui să fie adaptat la profilul și nevoile solicitantului locului de muncă. Pentru solicitanții de locuri de muncă de înaltă calificare care sunt gata să se angajeze, acesta ar consta, de obicei, în enumerarea cerințelor locului de muncă, în mod clar definite și evaluate într-un interviu care să aibă loc la circa o lună. Pentru ceilalți solicitanți de locuri de muncă ar consta în participarea la unele acțiuni, cum ar fi de formare, consiliere și asistență în căutarea de locuri de muncă. Respectarea acestui plan de acțiune ar trebui să fie atent urmărită. În caz de nerespectare, sancțiunile ar trebui să fie mai moderate decât în prezent, dar progresive în caz de recidivă. În măsura în care efortul de căutare de locuri de muncă și participarea activă la

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

actiuni sunt urmate indeaproape, beneficiile nu ar trebui sistate. Cu toate acestea, dreptul la un nivel mai ridicat de ajutoare sociale necesita un minim efort de angajare.

Dreptul la ajutoare sociale aproape de inceputul perioadei de somaj este impotriva politicii actuale de prelungire a "perioadei de integrare". Explicatia este ca, in primul rand, platind indemnizatie timpurie si neconditionata de vreun efort specific inca de la inceputul perioadei de somaj reprezinta stimulente pentru societati pentru a contacta tineri sa se inscrie ca solicitanti de locuri de munca. Acest lucru face posibila interventia timpurie, care este, dupa cum s-a mentionat, o conditie esentiala pentru succes. In al doilea rand, plata in avans a ajutoarelor sociale si impunerea unei limite de timp stimuleaza pe cei ce cauta un loc de munca odata cu trecerea timpului, contracarand descurajarea in cazul somajului pe termen lung. Prin opozitie, in timpul "perioadei de integrare" valabile acum aceasta descurajare este intarita deoarece stimulentele de cautare scad odata cu apropierea de momentul in care incepe dreptul la ajutor social.

Tinerii trebuie sa fie facuti constienti de faptul ca plata acestor ajutoare sociale impune costuri pentru societate si necesita, prin urmare, un efort al lor cu scopul de a minimiza aceste costuri. Prin urmare, propunem sa se intensifice semnificativ monitorizarea cautarii de locuri de munca. Acest lucru poate fi realizat cu mijloace relativ reduse daca prima filtrare se bazeaza pe dovezi scrise. Cu toate acestea, masurarea corecta a intensitatii cautarii este dificila. Pentru a

UNIUNEA EUROPEANA

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

compensa eventualele erori de masurare, nivelul de sanctiune ar trebui sa fie redus si alte actiuni mai usor cuantificabile ar trebui sa fie implicate in evaluarea efortului de angajare.

3. Inlocuirea subventiilor de recrutare cu o subventionare a salariilor mici, cu exceptia situatiei somerilor pe termen lung

In prezent, subventiile de recrutare acordate tinerilor care sunt someri pe termen lung si au un nivel scazut de calificare se acorda pentru o perioada limitata de timp dupa recrutare. Acest termen este justificat de cresterea treptata a productivitatii odata cu trecerea tipului la locul de munca. Aceasta crestere a productivitatii este, totusi, foarte eterogena si poate fi foarte scazuta in randul celor cu un nivel scazut de calificare. Prin urmare, este putin probabil ca se potriveste exact cu profilul de scadere a subventiei si a riscurilor, putand de fapt induce o risipa de resurse. Evolutia salariilor ar trebui, cu toate acestea, sa se potriveasca mai mult sau mai putin cu cea a productivitatii. Intr-o schema de subventii directionate pentru cei cu salarii mici, subventia se reduce invers proportional cu salariul. Prin urmare, scaderea va fi mult mai in concordanta cu cresterea productivitatii decat orice schema de subventionare la recrutare. Asadar ideal ar fi inlocuirea subventiilor de recrutare vizate pentru tinerii cu o educatie scazuta, cu o subventie acordata permanent celor cu salariu scazut, dupa cum am aratat supra. O astfel de schema evita, de asemenea, cifra de afaceri indusa de subventii temporare, precum si posibila inlocuire cu lucratori mai in varsta, in cazul in care subventia de recrutare se adreseaza tinerilor.

UNIUNEA EUROPEANA

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

K. Date statistice privind somajul in randul tinerilor din Belgia comparativ cu media UE

In Belgia numarul tinerilor aflati in somaj este structural mai mare decat media europeana, in special in randul persoanelor slab educate. Factorii principali care determina acest fenomen sunt: salariul minim pe economie prea mare, separarea stricta intre scoala si locul de munca, un sistem de scolarizare segmentat pe verticala cu exigente mari si timp de urmarire prea scurt a actiunilor ulterioare parasirii scolii.

Legislatia de protectie a tinerilor in ceea ce priveste ocuparea fortei de munca este doar in avantajul tinerilor calificati, cei cu o pregatire slaba fiind grav prejudiciati. Remediile cheie pentru rezolvarea acestor probleme, identificate prin studii, care se si doresc a fi puse in aplicare de catre statul belgian ar putea fi: reducerea costurilor fortei de munca pentru salariile mici in scopul stimularii angajatorilor sa incadreze tinerii pe posturi platite cu salarii de inceput si o reforma fundamentala de scolarizare care sa aiba ca scop demontarea barierei stricte intre scoala si locul de munca.

De asemenea, o alta solutie ar fi ca tinerii sa beneficieze de la inceputul somajului de o bonificatie bazata pe principiul "Obligatie reciproca" si sa fie indrumati concret si pe o durata indelungata spre ocuparea unui loc de munca si mentinerea acestuia. Aplicarea acestor solutii este necesara, mai ales, pentru tinerii slab pregatiti profesional si

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

cu educatie precara care au sanse foarte mici de integrare pe piata muncii.

De la inceputul crizei economice in anul 2008, sistemul financiar, social si politic al Europei a fost pus sub presiune continua. Criza economica a provocat o crestere alarmanta a somajului, in special in randul tinerilor. Somajul in randul tinerilor a crescut la peste 23% in UE in 2013, iar in unele state membre din sud, cu o rata de peste 50%, situatia fiind extrem de grava. Rata somajului in randul tinerilor este de peste doua ori mai mare decat media, sansele ca o persoana tanara sa-si gaseasca un loc de munca fiind mult mai mici. Desi lupta impotriva somajului este in principal responsabilitatea statelor membre, UE ar trebui sa utilizeze toate mijloacele disponibile pentru a remedia aceasta situatie.

Astfel, la sfarsitul anului 2012, Comisia Europeana a tras un semnal de alarma in ceea ce priveste evolutia ratei de somaj a tinerilor sub 25 ani de la inceputul Marii Depresiuni din 2008 lansand in februarie 2013, programul "Garantia pentru tineri" pentru perioada 2014-2020 in valoare de 6 milioane € pentru a ajuta tarile UE sa integreze si sa angajeze tineri pe piata de munca, pentru continuarea studiilor acestora si pentru (re) formare profesionala in termen de patru luni de la terminarea scolii.

Faptul ca rata somajului in randul tinerilor este mai mare si variaza mai mult in ciclul economic decat rata somajului adultilor nu ar trebui sa fie nicio surpriza. In primul rand, aceasta este mai mare deoarece tinerii sunt la inceputul carierei, perioada in care, de obicei,

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

sunt in cautarea unui loc adecvat de munca. Acest proces de cautare induce schimbari mari pe piata locurilor de munca, eventual cu perioade intermediare de somaj. In al doilea rand, in recesiune angajatorii vor fi reticenti sa-si piarda angajatii cu experienta avand in vedere ca acestia au mai multe aptitudini specifice jobului dar si faptul ca o eventuala concediere a acestora ar genera costuri mult mai mari. Astfel, din cauza acestui fapt, cei supusi schimbarilor, concediati sau fara sanse de angajare sunt, de obicei, angajatii cu salarii mici, respectiv tinerii.

Cresterea dramatica a ratei somajului in randul tinerilor dupa 2008 este, prin urmare, in primul rand o consecinta a crizei economice profunde in UE. In cazul in care Comisia Europeana isi propune sa reduca rata somajului in randul tinerilor la nivelul din 2008, ar trebui sa urmeze o politica fiscala mai putin restrictiva decat investitia facuta in programul „Garantie pentru tineret”. Cu toate acestea, avand in vedere datoriile publice ridicate pe care le au multe state membre ale UE, o politica fiscala mai relaxata poate fi contraproductiva, deoarece aceasta poate duce la o crestere mai scazuta a sectorului privat si rate mai ridicate ale dobanzilor. Gasirea unei modalitati de a contracara criza actuala este, prin urmare, dificila.

Cu toate acestea, faptul ca somajul in randul tinerilor este in prezent o prioritate pe agenda politica genereaza o fereastra de oportunitate pentru abordarea problemelor structurale in unele tari ale Uniunii. In Tabelul 1 se poate observa media tinerilor si a adultilor aflati in somaj in perioada 2003-2012 in UE si in unele state membre

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din București

selectate. Rata medie a somajului in randul tinerilor variaza dramatic intre statele membre: intre 7,3% in Tarile de Jos si 30,7% in Grecia. Cu toate acestea, aceasta variatie poate reflecta partial diferite conditii economice generale din statele membre. Prin urmare, tabelul raporteaza, de asemenea, o situatie privind rata somajului in randul tinerilor in raport cu rata somajului in randul adultilor, atat in termeni proportionali cat si in diferite absolute procentuale (a se vedea coloana 3 si 4). Unele tari precum Belgia, Franta, Grecia si Spania raporteaza intotdeauna somajul in randul tinerilor mai mare decat celelalte state, care fac raportari partiale. De asemenea, unele caracteristici specifice tarilor care fac obiectul graficului din Tabelul 1 pot genera acest decalaj. Franta, Grecia si Spania sunt tari in care protectia locurilor de munca este foarte importanta, in timp ce Danemarca, Tarile de Jos si Austria sunt tarile in care politicile pietei fortei de munca active sunt cunoscute a fi foarte eficiente. Mai mult decat atat, in Germania, Danemarca si Austria exista un sistem dual de invatamant foarte bine dezvoltat.

In Belgia se crede ca somajul in randul tinerilor este o problema mai ales in Valonia si Bruxelles si nu atat de mult in Flandra, deoarece rata somajului in randul tinerilor din Bruxelles si Valonia este foarte mare ajungand la un nivel de 35% si respectiv de 30%, fata de doar 13% in Flandra. Daca comparam, in Flandra somajul este mai mic, dar inca mult ridicat comparativ cu tarile enumerate mai sus.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

Tabel 1 – Rata de somaj in randul tinerilor (sub 25 ani) si a adultilor (25-54 ani) in statele membre UE in perioada 2003-2012

Tara	Tineri(<25 ani) Rata Somajului (1)	Adulti (25-54 ani) Rata somajului (2)	Procent: (1)/(2)	Difere nta: (1)-(2)
Grecia	30.7%	11.1%	2.8	19.6%
Spania	30.4%	13.2%	2.3	17.2%
Franta	20.9%	7.7%	2.7	13.2%
Belgia	19.8%	6.8%	2.9	13.0%
Bruxelles	35.0%	15.8%	2.2	19.1%
Valonia	29.6%	9.6%	3.1	20.1%
Flanda	13.5%	4.0%	3.3	9.4%
EU27	18.9%	7.9%	2.4	11.0%
Germania	11.4%	7.9%	1.4	6.5%
Denemarca	10.4%	4.8%	2.2	5.6%
Austria	9.0%	4.0%	2.2	5.0%
Olanda	7.3%	3.4%	2.1	3.9%

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

Rata relativ ridicata a somajului in randul tinerilor in Belgia reflecta, in principal, o problema in randul persoanelor cu un nivel scazut de calificare. Numarul celor slab pregatiti cu varste sub 25 ani este reprezentativ in randul populatiei active care lucreaza de la varste fragede, avand in vedere ca cei cu o pregatire foarte buna sunt la aceasta varsta inca in scoli. Intre 2003 si 2012, in Belgia, rata medie a somajului in randul tinerilor educati a fost cu 12,7 %, mai mica decat media UE-27 de 14,2%. Prin contrast, media corespunzatoare a tinerilor fara o diploma de liceu a fost de 30,4 % ceea ce demonstreaza ca in Belgia tranzitia de la scoala la locul de munca este deosebit de problematica pentru cei cu un nivel scazut de pregatire.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

Surse bibliografice:

- Baert, S.; Cockx, B (2013), "Lacune in nivelul de educatie al etnicilor si tranzitia de la scoala la munca", Facultea de Economie si Administrarea Afacerilor, Ghent University, Ghent;
- Baert, S.; Cockx, B.; Gheyle, V. (2013), "Sunt angajatii mai putin discriminati in perioade de cerere scazuta pe piata muncii?", Facultea de Economie si Administrarea Afacerilor, Ghent University, Ghent.
- Biavaschi, C., Eichhorst, W.; Guilietti, C.; Kendzia, M. J.; Muravyev, J.; Pieters, N (2012), „Somajul in randul tinerilor si pregatirea vocationala”, *IZA Discussion Paper Series*, 6890.
- Cahuc, P., Carcillo, S.; Zimmermann, K. F. (2013). „Angajarea tinerilor mai putin calificati pe piata muncii din Franta”, *Les notes du conseil d’analyse économique*, 4, 1-12;
- Cockx, B.; „Diagnosis and Key Remedies”, Ghent University, Ghent;
- Cockx, B.; Picchio, M. (2012), „Sunt joburile cu contracte pe durata nedeterminata temelia joburilor pe termen lung?”, *Oxford Bulletin of Economics and Statistics*, 74(5), 646-675;
- <http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/>;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea POLITEHNICA
din Bucuresti

- OECD (2007); „Ce masuri iau tarile pentru micsoararea ratei somajului?”, in *Employment Outlook, Chapter 5*, 207-242;
- http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/employment_unemployment_ifs/introduction;
- <http://stats.oecd.org/Index.aspx?QueryId=10179>;
- <http://www.oecd.org/pisa/>;
- <http://www.cpu.cfwb.be/>.